

Concept omgevingsvisie gemeente Renkum

Memo ten behoeve van commissie 11 mei 2021

Vragen aan de commissie

- Zijn we met de concept omgevingsvisie op de goede weg?
- Hebben we het goede abstractieniveau te pakken in relatie tot de overige instrumenten van de Omgevingswet? (zie verderop in deze notitie)
- Missen er belangrijke onderwerpen in de concept omgevingsvisie en krijgen de verschillende onderwerpen voldoende aandacht?
- Zijn er keuzes waar de commissie tijdens de bijeenkomst over wil discussiëren? Of schriftelijk op wil reageren in een later stadium? (zie verderop in deze notitie)

Stand van zaken en achtergrond

Medio 2020 is begonnen met het opstellen van de omgevingsvisie voor Renkum. Vanuit uw raad is de klankbordgroep op regelmatige wijze meegenomen in de voortgang van het proces. De omgevingsvisie is de lange termijn visie op de leefomgeving van de gemeente.

In het eerste kwartaal van dit jaar is veel geïnventariseerd en geanalyseerd en is veel informatie opgehaald. Daarbij gaat het om informatie wat bewoners en organisaties belangrijk vinden. Wat wordt gekoesterd? Waar willen we aan vasthouden in de gemeente of in een van de dorpen? Welke opgaven spelen er de komende tijd en moeten een plek krijgen in de omgevingsvisie?

Momenteel ligt er een concept van de omgevingsvisie. Die is ook al naar u toegezonden. Daarin staan veel onderwerpen opgenomen die, vanuit historisch perspectief of bestaand beleid nauwelijks discussie opleveren. Ook staan er nog onderwerpen waarover nog wel gediscussieerd kan worden. Het gaat om keuzemogelijkheden voor de uiteindelijke ambities in de omgevingsvisie. Om hier een overzicht van te geven is dit memo opgesteld. Verderop zijn deze keuzemogelijkheden opgenomen. Dit zijn geen zwart-wit keuzes, maar zijn bedoeld om met elkaar op dat thema vooral het gesprek aan te gaan.

De bijeenkomst van 11 mei is bedoeld om uw mening te horen over de concept omgevingsvisie en over de nog openstaande keuzes. Naast dat we de keuzes met u bespreken, doen we dat ook in een participatieronde eind mei/begin juni. Dan gaan we met bewoners en met stakeholders hierover in gesprek waarna de concept omgevingsvisie kan worden omgezet naar een ontwerp-omgevingsvisie die na de zomer de inspraak in kan gaan en uiteindelijk door de raad wordt vastgesteld.

Samenhang met programma's

De omgevingsvisie is een van de kerninstrumenten van de Omgevingswet die ontwikkelingen in de leefomgeving mogelijk maakt. De **omgevingsvisie** schets de ambities en opgaven op hoofdlijnen en vormt daarmee een kaderstellend document voor ontwikkeling. De **programma's** als instrument van de Omgevingswet kunnen hier uitvoering aan geven. Er zijn verplichte en onverplichte programma's. Ambities en opgaven die in de omgevingsvisie staan, kunnen in programma's verder worden uitgewerkt. Daarmee kan de omgevingsvisie op hoofdlijnen blijven en kan de uitwerking gedetailleerder in de programma's opgenomen worden. Daarnaast komt er het **omgevingsplan** waarin de planologisch-juridische verankering is geregeld.

Dit is de opvolger van de bestemmingsplannen en bevat alle noodzakelijke regels. Naar verwachting wordt het plan van aanpak Omgevingsplan behandeld in de raad van juni.

Het is aan de raad om met name de rol van programma's te bespreken. Welke programma's moeten worden opgesteld, zijn die thematisch of gebiedsgericht ingestoken en hoe bepalen we welke programma's worden opgesteld. Het is belangrijk om daar na vaststelling van de visie over na te denken en het er met elkaar over te hebben omdat het straks een uitwerkend karakter heeft voor de omgevingsvisie.

Keuzemogelijkheden

Hieronder staan de nog openstaande keuzes voor de omgevingsvisie weergegeven. Hierover gaan we graag met u in gesprek. De keuzemogelijkheden zijn niet zwart-wit, maar gericht op het voeren van het gesprek. De twee opties zijn denkrichtingen en soms twee uitersten. De uiteindelijke uitkomsten van het gesprek kunnen anders zijn. De kolom opmerkingen is opgenomen om u de mogelijkheid te bieden schriftelijk te reageren.

Nr	Optie A	Optie B	Opmerking
Renkum in regio			
1	We koesteren de ruimte en het groene karakter in onze gemeente, maken daarom geen grootschalige stedelijke ontwikkelingen in het buitengebied mogelijk en laten bij eventuele kleinschalige maatwerkontwikkelingen het landschap leidend zijn.	We willen ook in het buitengebied ruimte bieden aan stedelijke ontwikkelingen maar passen deze ontwikkelingen zo goed mogelijk in het landschap in.	
2	Voor grootschalige, dynamische voorzieningen (denk aan kantoorlocaties, winkelcentra, drukke toeristische trekkers, uitgaansgelegenheden, etc.) blijven we gebruik maken van de voorzieningen in de omliggende steden. Onze eigen kracht in de regio is natuurbeleving, recreatie, kunst en cultuurhistorie en we zorgen voor een goede herkenbaarheid en toegankelijkheid hiervan.	Binnen onze gemeente willen we zelf ook een grote aanbod aan dynamische voorzieningen onderbrengen.	
Renkum toekomstbestendig			
3	We zijn klimaatneutraal in 2040, nemen verantwoordelijkheid in de regio op het gebied van klimaatverandering en duurzaamheid en voldoen aan regionale afspraken over hernieuwbare energieopwekking die we hiervoor maken.	We zijn klimaatneutraal in 2040 en leveren een extra inspanning ten opzichte van regionale afspraken, We gaan ervoor om meer hernieuwbare energie op te wekken, bespaargemeente nr 1 te worden, uitstoot te verminderen en een schonere mobiliteit te bereiken.	
4	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting. Hierin nemen we als gemeente	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting. Inwoners, instellingen en bedrijven hebben hierin net als	

	het voortouw.	de gemeente hun eigen verantwoordelijkheid.	
5	We zijn circulair in 2050 en leveren hiermee een substantiële bijdrage aan de ambitie van de groene metropoolregio. Hierbij moeten we als gemeente strenge eisen opleggen bij ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen.	We zijn circulair in 2050 en leveren hiermee een substantiële bijdrage aan de ambitie van de groene metropoolregio. Als gemeente stimuleren we onze inwoners, instellingen en bedrijven om bij ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen circulair te denken.	
6	Als gemeente zetten we in op het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid bij verduurzaming van de leefomgeving.	De Renkumse samenleving is enorm maatschappelijk betrokken, ook op het gebied van duurzaamheid. Dit koesteren we en hiervan maken we dankbaar gebruik.	
7	Om een duurzame gemeente te zijn spelen de aspecten energieopwekking, klimaatadaptatie, circulariteit en maatschappelijke betrokkenheid een even belangrijke rol.	Om een duurzame gemeente te zijn spelen onder andere de aspecten energieopwekking, klimaatadaptatie, circulariteit en maatschappelijke betrokkenheid een rol. In volgorde van belang is dit	
Renkum Gezond en leefbaar			
8	We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners en een inclusieve samenleving. We richten de leefomgeving daarom beter in voor een gezonde leefstijl.	We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners en een inclusieve samenleving. Onze leefomgeving biedt in de huidige situatie voldoende mogelijkheden voor een gezonde leefstijl.	
9	We maken de leefomgeving zelf ook gezonder door schonere lucht en door milieuhinder op een acceptabel niveau te houden.	We maken de leefomgeving zelf ook gezonder door schonere lucht en door milieuhinder terug te dringen waarbij we gezondheid voor economie laten gaan.	
10	We zorgen voor een veilige leefomgeving. Dit doen we door een betere inrichting van die leefomgeving bijvoorbeeld met het oog op sociale cohesie, ruimte voor ontmoeting, verkeersveilige inrichting, goede toegankelijkheid voor verminderd	We zorgen voor een veilige leefomgeving. Hierbij is vooral het gedrag van mensen in de leefomgeving van belang en speelt de fysieke inrichting een minder groter rol. We zetten daarom in op voorlichting en stimuleren van veilig gedrag en minder op fysieke maatregelen.	

	zelfredzamen en een inrichting die criminaliteit en overlast tegengaat.		
11	Om een gezonde en veilige gemeente te zijn spelen de aspecten inrichting leefomgeving voor een gezondere leefstijl, het aanbod aan maatschappelijke voorzieningen, een gezonde leefomgeving zelf en een veilige leefomgeving een even belangrijke rol.	Om een gezonde en veilige gemeente te zijn spelen onder andere de aspecten inrichting leefomgeving voor een gezonder leefstijl, het aanbod aan maatschappelijke voorzieningen, een gezonde leefomgeving zelf en een veilige leefomgeving een rol. In volgorde van belang is dit	
Renkum Levendig			
12	We lossen de woningbouwopgave op binnen de dorpen, door onder andere verdichting en woningsplitsing. Pas in tweede instantie binnen zoekgebieden in het landschap door middel van kleinschalige maatwerkoplossingen.	Om voldoende woningen te realiseren zorgen we ook voor woningbouw buiten de bestaande bebouwde kernen, bijvoorbeeld door aan de dorpsranden en in het landschap ruimte voor woningbouw te bieden.	
13	We versterken de werkgelegenheid door ons alleen te focussen op de bestaande economische structuur. Nieuwe werkgebieden zijn alleen mogelijk als aanvulling op de deze bestaande structuur.	We willen meer werkgelegenheid creëren in onze gemeente en willen daarom ook nieuwe werkgebieden zoals kantorenlocaties en bedrijventerreinen mogelijk maken.	
14	We profileren ons als toeristisch-recreatieve gemeente. We gaan daarbij relaties aan met cultuurhistorie, kunst, sport en landschap.	We hebben voldoende te bieden op het gebied van toerisme en recreatie en hoeven ons hierin niet verder te profileren. Het moet namelijk niet drukker worden in ons landschap.	
Landschap			
15	We behouden de diversiteit van het landschap op basis van de huidige kenmerken van de vier te onderscheiden landschapstypen: het bosgebied, de beekdalen, de Renkumse enclave en de uiterwaarden. Daarbij zijn stedelijke ontwikkelingen wel / niet mogelijke in de vier landschapstypen: Bosgebied WEL/NIET		

	Beekdalen Renkumse Enclave Uiterwaarden	WEL/NIET WEL/NIET WEL/NIET	
16	In het bosgebied beschermen we de open plekken en de kwaliteiten van de landgoederen door als gemeente te zorgen voor herstel van de landgoederen en een behoudende koers te varen ten aanzien van nieuwe functies en ontwikkelingen op de landgoederen.	In het bosgebied beschermen we de open plekken en de kwaliteiten van de landgoederen en zoeken we voor de landgoederen naar nieuwe functies en ontwikkelingsmogelijkheden die het mogelijk maken om de landgoederen landschappelijk te herstellen.	
17	We maken de beekdalen beter herkenbaar, toegankelijk en beleefbaar voor inwoners en recreanten en gaan versnippering (verspreide gebouwen) en bebouwing tegen.	De beekdalen bieden voldoende kwaliteit om in te recreëren en zijn goed toegankelijk vanuit de dorpen. Het behouden van de bestaande kwaliteiten en het tegengaan van versnippering zijn daarom de belangrijkste opgaven.	
18	Voor de Renkumse enclave behouden we de openheid en transformeren de landbouw naar een meer extensieve en natuurinclusieve landbouw en droge natuur.	Voor de Renkumse enclave zetten we in op het behouden en versterken van de agrarische functie en speelt transformatie naar natuur en extensievere en natuurinclusieve landbouw een minder belangrijke rol.	
19	We versterken de natuur, recreatie en landbouw in de uiterwaarden en verbeteren de relatie met het dorp Renkum.	De huidige kwaliteiten van de uiterwaarden behouden we, verdere versterking en ontwikkeling van de aanwezige functies is hier niet aan de orde.	
Dorpen overkoepelend			
20	We moeten de identiteit van de afzonderlijke dorpen in onze gemeente actief verder versterken en meer inzetten op het onderscheid tussen de dorpen onderling.	De dorpen in onze gemeente zijn onderscheidend ten opzichte van elkaar en zullen dit blijven. Dit koesteren we, maar hiervoor hoeven we geen actief beleid te voeren.	
21	In de dorpen willen we de bestaande	In de dorpen willen we de bestaande	

	woningvoorraad verduurzamen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en de woningeigenaren.	woningvoorraad verduurzamen. Woningeigenaren zijn hiervoor zelf verantwoordelijk en de gemeente heeft alleen een rol op het gebied van voorlichting.	
22	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting van onze dorpen. Hierin nemen we als gemeente het voortouw.	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting van onze dorpen. Inwoners, instellingen en bedrijven hebben hierin net als de gemeente hun eigen verantwoordelijkheid.	
23	Als gemeente moeten we het samenhangingsgevoel, de wijkinitiatieven en het dorpsgericht werken verder stimuleren en verbeteren.	Er is een groot samenhangingsgevoel onder onze inwoners en er spelen veel wijkinitiatieven. Dit is een waardevolle kwaliteit die we als gemeente koesteren maar waarin we onze samenleving zelf prima aan zet kunnen laten.	
Renkum/Heelsum			
24	We laten Renkum beter toeristisch-recreatief profiteren van haar gunstige ligging te midden van diverse landschappen en trekken recreanten naar het centrum.	Recreatie en toerisme speelt zich vooral af in het landschap rond Renkum, het centrum van Renkum heeft hierin geen belangrijke rol.	
25	Om het centrum van Renkum toekomstbestendig te maken moeten winkels geconcentreerd worden in een compacter winkelgebied en moeten de uiteinden van het centrum en het Europaplein transformeren naar andere functies zoals wonen en maatschappelijke voorzieningen.	Om het centrum van Renkum toekomstbestendig te maken hoeven we als gemeente niet actief te sturen op transformatie en kunnen we koersen op wat er gebeurt op het gebied van initiatieven vanuit de markt en de samenleving.	
26	We versterken de bestaande economische structuur binnen het dorp.	We willen maximaal inzetten op het versterken van de relatie tussen de rivier en het dorp en	

	Ook bestaande bedrijvigheid in de uiterwaarden willen we daarom zoveel mogelijk behouden en ruimte voor uitbreiding bieden. Daarbij willen we wel overlast tegengaan en binnen acceptabele waarden houden.	het tegengaan van overlast. Daarom zijn we terughoudend in uitbreidingsmogelijkheden van bedrijvigheid in de uiterwaarden.	
Oosterbeek			
27	We profileren Oosterbeek als landgoederendorp. De kwaliteiten van de landgoederen beschermen we door als gemeente te zorgen voor herstel en een behoudende koers te varen ten aanzien van nieuwe functies en ontwikkelingen op de landgoederen.	We profileren Oosterbeek als landgoederendorp. De kwaliteiten van de landgoederen beschermen we door te zoeken naar nieuwe functies en ontwikkelingsmogelijkheden die het mogelijk maken om de landgoederen landschappelijk te herstellen.	
28	We houden het Slijpbeekpark open als onbebouwde ruimte tussen Arnhem en Oosterbeek. Daarbij maken we de Slijpbeek herkenbaar en gaan we de verbinding aan met het woon-werk landschap Hes-West.	In aansluiting op de Hes-West richten we ook het overige deel van de Slijpbeekzone in als woon-werkgebied en bieden we in dit gebied tussen Arnhem en Oosterbeek ruimte aan stedelijke ontwikkeling.	
29	De aanwezige bebouwing van landhuizen en villa's die nu leegstaan of niet optimaal benut worden, transformeren we naar kleinschalige zorgverleningsconcepten in de wijk, verspreide werkgelegenheid of splitsing naar meergezinswoningen.	De aanwezige bebouwing van landhuizen en villa's die nu leegstaan of niet optimaal benut worden laten we invullen door initiatieven vanuit de markt.	
30	We profileren Oosterbeek meer als dorp met een bovenlokale functie en bovenlokale voorzieningen op het gebied van cultuur, detailhandel en recreatie en laten Oosterbeek haar rol als grootste dorp van de gemeente waarmaken.	Oosterbeek fungeert net als de andere dorpen primair voor de lokale inwoners en het voorzieningenaanbod stemmen we hierop dan ook af.	

31	We maken bedrijventerrein Klingelbeekseweg toekomstbestendig en bieden hier ruimte aan woon-werk combinaties.	We maken bedrijventerrein Klingelbeekseweg toekomstbestendig maar laten het puurt een bedrijventerrein zijn.	
Wolfheze			
32	We behouden het karakter van Wolfheze als kleinschalig dorp waar wonen, recreatie en zorgverlening de belangrijkste functies zijn. Het station is vooral belangrijk als uitvalsbasis naar de Veluwe.	We laten Wolfheze meer profiteren van de aanwezigheid van het station en zorgen ervoor de juist in Wolfheze ook een deel van de woningbouwopgave landt.	
33	Het hart van Wolfheze maken we aantrekkelijker, veiliger en levendiger in combinatie met het voltooien van de verkeerstunnel. Ons streefbeeld is een vrijliggend centrumplein gericht op verblijfskwaliteit en groen met daaromheen ruimte voor diverse sociaaleconomische voorzieningen en kleinschalige dienstverlening.	Het hart van Wolfheze maken we aantrekkelijker, veiliger en levendiger in combinatie met het voltooien van de verkeerstunnel. We laten dit gepaard gaan met een intensievere inrichting van het stationsgebied met ruimte voor meerdere stedelijke voorzieningen en woningen.	
34	Het terrein van Pro Persona transformeren we naar andere functies dan (alleen) zorgverlening. Hiervoor is een combinatie van wonen, zorgverlening, maatschappelijke voorzieningen en werkgelegenheid passend.	Het terrein van Pro Persona transformeren we naar andere functies dan (alleen) zorgverlening. Hiervoor is woningbouw de meest passende optie.	
35	Bij de transformatie van het Pro Persona terrein behouden we de huidige parkachtige structuur en de huidige bebouwing.	Bij de transformatie van het Pro Persona terrein is er ook ruimte voor verdichting en intensivering.	
36	We versterken de relatie tussen het dorp	We behouden de huidige verbindingen tussen	

	en het landschap door meer en betere verbindingen naar het landschap te maken.	dorp en landschap en koesteren zo de goede relatie tussen dorp en landschap.	
Doorwerth/Heveadorp			
37	We realiseren ruimte voor woningen door inbreiding, verdichting en herstructurering van verouderde gebieden.	In Doorwerth is er ook ruimte aan de randen van het dorp voor woningbouw.	
38	Om de vrijetijdseconomie op peil te houden is het van belang dat we het centrum van Doorwerth toegankelijker maken voor recreanten vanuit het bos en de uiterwaarden.	Het centrum van Doorwerth leent zich er niet voor om op het gebied van toerisme en recreatie bezoekers te trekken.	
39	We realiseren een levendig hart en een centrumgebied door vernieuwing op integrale wijze waar groen, ontmoeting, sociale functies en detailhandel gezamenlijk de ruimte delen.	De huidige functie van het winkelcentrum voldoet. Opknappen zonder grootschalige toevoeging van functies volstaat.	
40	We stimuleren het openbaar vervoersgebruik door een P&R bij de HOV-halte aan de snelweg en door verbeterde (fiets)verbinding naar station Wolfheze.	De afstanden tot de HOV-haltes en het station Wolfheze zijn te groot. Om openbaar vervoer in Doorwerth te stimuleren is het daarom nodig om de HOV-lijn door het dorp te leiden in plaats van er om heen.	
41	We versterken de relatie van Heveadorp met de Seelbeek zodat dit beekdal beter gebruikt kan worden door de inwoners van het dorp.	Heveadorp heeft voldoende toegang tot het groen in de omgeving en er hoeven geen specifieke verbeteringen plaats te vinden.	
42	Heveadorp blijf een kleinschalige dorp en hier is geen ruimte voor uitbreiding of toevoeging van woningen of andere stedelijke functies.	Ook Heveadorp moet kunnen groeien en ruimte bieden aan nieuwe woningen of andere stedelijke functies.	

